

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **S. E. - D., a.s.**, so sídlom v Ž., IČO: X., zastúpenej Mgr. P. K., advokátom so sídlom v Ž., proti odporkyni **E. B.**, bývajúcej v R., **o zaplatenie 324,48 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 5 C 109/2013, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2014 sp. zn. 5 Co 101/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok rozsudkom z 24. októbra 2013 č.k. 5 C 109/2013-29 uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 213,09 € a tiež 9,25 % úrok z omeškania ročne zo sumy 263,07 € od 7. mája 2009 až do 24. apríla 2013, 9,20 % úrok z omeškania ročne zo sumy 238,07 € od 25. apríla 2013 až do 24. júla 2013, 9,25 % úrok z omeškania ročne zo sumy 213,07 € od 25. júla 2013 až do zaplatenia. Konanie v časti o zaplatenie sumy 50 € zastavil a vo zvyšku návrh zamietol. Navrhovateľke priznal náhradu trov konania. V odôvodnení poukázal na ustanovenia § 488, § 489, § 491, § 494, § 559, § 517, § 544 Občianskeho zákonníka, ako aj § 39 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázane, že návrh je opodstatnený potiaľ, pokiaľ sa ním navrhovateľka domáha zaplatenia sumy 213,07 €, na ktorú bola vystavená dosiaľ neuhradená faktúra za neoprávnený odber elektriny odporkyňou. Odporkyňa nepopierala neoprávnený odber elektriny a zaviazala sa nahradiť navrhovateľke škodu v celkovej výške 1 063,07 €. V dohode z 11. mája 2010 označenej ako „uznanie záväzku a dohoda o splátkach“ sa zaviazala, že predmetný dlh bude splácať v pravidelných

mesačných splátkach po 25,00 €, počnúc 15. májom 2010; v čase rozhodovania súdu predstavoval dlh odporkyne 213,07 €. Vzhľadom na to, že existencia a výška dlhu nebola sporná, súd návrhu v tejto časti vyhovel. V časti, v ktorej bol uplatnený nárok navrhovateľky na zaplatenie zmluvnej pokuty 61,41 €, súd návrh zamietol z dôvodu neurčitosti dojednania ustanovenia o zmluvnej pokute. Išlo o to, že výška zmluvnej pokuty sa mala určiť podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), ktorý upravuje základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby odstupňovane v závislosti od konkrétnej výšky sumy. Podľa názoru súdu pri takomto spôsobe nie je jasné, aká má byť výška zmluvnej pokuty. Súd prvého stupňa zamietol návrh aj v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 73,69 €, predstavujúcej podľa navrhovateľky náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Navrhovateľka túto sumu považovala za príslušenstvo pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), súd sa však s jej názorom nestotožnil a uzavrel, že uvedenú sumu nemožno považovať za účelne vynaložený náklad na to, aby sa právo mohlo úspešne uplatniť na súde; skôr ide o navýšenie istiny o náklady spojené s vyhotovením uznania záväzku a dohody o splátkach. Súd priznal navrhovateľke úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne, lebo dlžná suma nebola uhradená včas a odporkyňa sa dostala s plnením peňažného záväzku do omeškania. Výšku úroku z omeškania určil podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie. Týmto opravným prostriedkom napadla výrok, ktorým súd prvého stupňa a/ návrh vo zvyšku zamietol a b/ rozhodol o trovách konania. Žiadala zamietajúci výrok zmeniť tak, že odvolací súd odporkyňu uloží povinnosť zaplatiť jej zmluvnú pokutu 61,41 € a tiež príslušenstvo pohľadávky vo výške 73,69 €. Výrok o náhrade trov konania žiadala zmeniť tak, že odvolací súd zaviazá odporkyňu na náhradu trov konania vo výške 17,50 €, trov právneho zastúpenia vo výške 212,04 € a zároveň jej prizná náhradu trov odvolacieho konania. V odvolaní uviedla, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Prvostupňový súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a v konaní došlo k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V právnom úkone – uznaní záväzku a dohody o splátkach z 11. mája 2010 sa odporkyňa zaviazala pre prípad porušenia uvedenej dohody zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške tarifnej odmeny advokáta, ktorá vyplýva z § 10 ods. 1 vyhlášky. Predmetom tohto právneho úkonu bolo zaplatenie sumy 1 063,07 € (čo je tarifná

hodnota v zmysle § 9 ods. 1 vyhlášky) a tvrdenia súdu, že nebolo možné zistiť výslednú tarifnú odmenu, nemá žiadne opodstatnenie. Výšku zmluvnej pokuty bolo možné ľahko určiť. Názor, že stanovenie zmluvnej pokuty v predmetnom právnom úkone smerovalo skôr k navýšeniu istiny navrhovateľky, je v rozpore so zisteným skutkovým stavom. Dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad nesplnenia záväzku bolo v súlade s právnym poriadkom. Odporkyňa mala možnosť vyhnúť sa povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu tým, že by riadne splnila svoje povinnosti. Odvolateľka nesúhlasila ani s názorom súdu, že odporkyňu nemožno zaviazať na náhradu nákladov spojených s vyhotovením predmetného právneho úkonu. Vzhľadom na to, že odporkyňa svoju povinnosť nesplnila, navrhovateľka uplatnila svoj nárok súdnou cestou. Z tohto pohľadu treba návrh považovať za úkon právnej služby, a preto je potrebné, aby odporkyňa zaplatila navrhovateľke aj náhradu za tento úkon právnej služby. V závere odvolania namietla aj nesprávnosť výroku o trovách a vyslovila presvedčenie, že jej mala byť priznaná náhrada všetkých trov, ktoré uplatnila v konaní.

Odporkyňa sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 25. marca 2014 sp. zn. 5 Co 101/2014 napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Odvolací súd po preskúmaní spisu a vyhodnotení odvolacích námietok navrhovateľky konštatoval, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkové okolnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal náležité dokazovanie, ktoré správne vyhodnotil v súlade s § 132 O.s.p. So správnymi skutkovými závermi prvostupňového súdu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, preto sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. S poukazom na to odvolací súd dospel k záveru, že odvolacia argumentácia navrhovateľky nie je opodstatnená. Výrok o trovách odvolacieho konania založil odvolací súd na aplikácii § 142 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie s tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Nestotožnila sa s názorom súdov, že „uznanie záväzku a dohoda o splátkach“ je v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty neurčité. Dojednanie zmluvnej pokuty pripúšťal právny poriadok, nebolo sporné, že odporkyňa porušila svoju zmluvnú povinnosť ani to, o akú sumu išlo. Pokiaľ uvedený právny úkon odkazoval na konkrétne ustanovenie vyhlášky, nemožno hovoriť o jeho neurčitosti, lebo výpočet výšky zmluvnej pokuty možno ľahko uskutočniť. Cieľom „uznania záväzku a dohody o splátkach“ bolo predísť súdnemu konaniu. Pokiaľ sa tento cieľ nedosiahol a s vyhotovením predmetnej listiny vznikli navrhovateľke náklady, je nesprávne konštatovanie odvolacieho súdu o ich neúčelnom vynaložení. Odporkyňa mala byť preto zaviazaná aj na ich úhradu. Súd prvého stupňa v danom prípade nedostatočne zohľadnil požiadavku predvídateľnosti postupu a rozhodovania súdov a neaplikoval § 118 ods. 2 O.s.p., čo je zrejme zo zápisnice o pojednávaní dňa 24. októbra 2013. Správnosť výroku o náhrade trov konania spochybnila navrhovateľka tým, že jej nebola zohľadnená náhrada za jeden úkon právnej služby (späťvzatie návrhu) a súdy túto skutočnosť náležite neodôvodnili. Aj samotný výpočet výšky priznanej náhrady nebol správny a nezodpovedal § 142 ods. 2 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p. Rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania sa pritom zásadným spôsobom odlišuje od ustálenej rozhodovacej praxe tohto súdu. Napadnuté rozhodnutie je v dôsledku toho nepreskúmateľné. Odvolací súd sa tiež dostatočne nezaoberal jej odvolacími námietkami a § 219 ods. 2 O.s.p. aplikoval spôsobom, pri ktorom nie je zrejme, konkrétne s ktorými skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu sa odvolací súd stotožnil. Nesprávny je tiež jeho záver, že v skutočnosti tu išlo o navýšenie istiny. Naostatok dovolateľka uviedla, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktoré sa podstatným spôsobom líši od rozhodnutí tohto odvolacieho súdu v iných veciach. Z týchto dôvodov žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už najvyšší súd konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

1. Dovolaním navrhovateľky je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

2. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľky preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Navrhovateľka v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v dôsledku toho, že napadnuté rozhodnutie je (podľa jej názoru) nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom,

prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňať účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

3.1. Odôvodnenie rozsudku (súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 3 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na skutkové zistenia vyvedené z výsledkov vykonaného dokazovania, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň prostriedkom kontroly v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Ak rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

3.2. Dovolací súd nespochybňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Na druhej strane ale treba mať na zreteli, že vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď ich účastník vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (porovnaj IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. To však [aj podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“)] neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil tiež opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (vid' § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje ale – na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto

ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len navrhovateľkou zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozhodnutiami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie [odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok], uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľky.

3.3. Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov významných v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07).

Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008,

3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013, 3 Cdo 39/2014). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011 a aktuálne tiež 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takéhoto náhľadu na problematiku nepreskúmateľnosti a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvávali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Na doloženie pretrvávajúcej aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“. V uznesení zo 14. januára 2015 sp. zn. III. ÚS 1/2015 ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd v súlade so svojou stabilnou „dovolacou“ judikatúrou náležite zdôvodnil, prečo nedostatočné odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Postoj najvyššieho súdu v tejto otázke nesignalizuje arbitrárnosť či zjavnú neodôvodnenosť, a to hlavne s ohľadom na povahu dovolacieho konania ako mimoriadneho opravného konania, ktorým sa preskúmava právoplatné rozhodnutie a zasahuje sa ním do nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania.

3.4. Navrhovateľka – aj tu v spojitosti s argumentáciou, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný – tvrdí, že odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať tým, že neposúdil všetky jej odvolacie námietky a argumenty a že jeho rozsudok s tzv. skráteným odôvodnením nezodpovedá § 219 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia vtedy, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. V danom prípade je síce samo jadro odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu stručné, podľa právneho názoru dovolacieho súdu ale časť odôvodnenia opisujúca priebeh a výsledky prvostupňového konania a podrobný obsah odvolania navrhovateľky v spojení s ďalšími časťami odôvodnenia vysvetľuje nielen to, čo odvolací súd z hľadiska skutkového a právneho považoval za rozhodujúce, ale aj to, že všetky odvolacie námietky navrhovateľky nemenia nič na tom, že prvostupňový rozsudok je vecne správny.

3.5. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že i keby dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohlo by navrhovateľkou vytýkaná nesprávnosť založiť prípustnosť dovolania, lebo nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nie je vada konania uvedená v § 237 O.s.p.

4. Podľa názoru dovolateľky jej odvolací súd odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že prehliadol nerešpektovanie ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. súdom prvého stupňa a jeho rozhodnutie napriek tomu potvrdil ako vecne správne.

Ustanovenie § 118 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. Účastníkom konania sa tým má vytvoriť možnosť, aby tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôbili ich ďalší procesný postup v konaní.

Navrhovateľka s poukazom na obsah zápisnice o pojednávaní z 24. októbra 2013 pred súdom prvého stupňa (č.l. 26 spisu), na ktoré sa jej právny zástupca nedostavil, tvrdí, že uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku nebolo rešpektované. Obsah tejto zápisnice nedáva podklad pre záver, že súd postupoval podľa § 118 ods. 2 O.s.p.

I keď procesný postup súdu, ktorý nerešpektuje § 118 ods. 2 O.s.p., nemožno považovať za správny, napriek tomu nemá znaky (až) procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. Porušenie § 118 ods. 2 O.s.p. nemá totiž žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka občianskeho súdneho konania z jeho procesných oprávnení, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 134/2010 a 4 Cdo 167/2012).

K vyššie uvedenému dovolací súd dodáva, že ak procesná nesprávnosť spočívajúca v porušení § 118 ods. 2 O.s.p. nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., potom ani postup odvolacieho súdu nezohľadňujúci túto nesprávnosť nemôže byť považovaný za dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

5. Pokiaľ navrhovateľka tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a ním potvrdený prvostupňový rozsudok spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), napríklad v otázke (ne)určitosti dojednania zmluvnej pokuty, správnosti aplikácie ustanovení § 142 ods. 1 a 2 O.s.p., nezohľadnenia jedného úkonu právnej služby poskytnutej navrhovateľke, prípadne v otázke, či výdavky spojené so súdnym a mimosúdnym vyriešením sporu možno považovať za príslušenstvo pohľadávky, dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 Cdo 235/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

6. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľky z § 238 a § 237 O.s.p. nemožno vyvodit', dospel najvyšší súd k záveru, že jej opravný prostriedok je procesne neprípustný. Dovolací súd preto dovolanie navrhovateľky odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal odporkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. apríla 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková